

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

2024

Sumarizácia právnych predpisov za máj 2024

ALIANCIA
SEKTOROVÝCH RÁD

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

ALIANCIA
SEKTOROVÝCH RÁD

NÁRODNÝ PROJEKT

Rozvoj odborných kapacít sociálnych partnerov

Typ projektu: Neinvestičný

Termín realizácie projektu: 10/2023 – 01/2029

ITMS projektu: 401401DWB3

Autor :

JUDr. Pavel Nechala, PhD.

SUMARIZÁCIA PRÁVNÝCH PREDPISOV

Tento bulletin slúži na zhrnutie dôležitých legislatívnych zmien, ktoré boli schválené v mesiaci máj 2024. Cieľom je informovať Vás o aktuálnych legislatívnych úpravách, najmä so zameraním sa na zmeny, ktoré sa dotýkajú miest a obcí.

Obdobie: **MÁJ 2024**

Zdroje: SLOV-LEX, Zbierka zákonov Slovenskej republiky, stránka Národnej rady Slovenskej republiky, stránky Ústrednej štátnej správy Slovenskej republiky, a podobne.

A. Právne predpisy, ktoré majú vplyv na chod miestnej územnej samosprávy:

1. VYHLÁŠKA MINISTERSTVA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY Č. 89/2024 Z. Z. O EVIDENČNEJ A OHLASOVACEJ POVINNOSTI

Účinnosť: 1. január 2026

Táto vyhláška zabezpečuje elektronické sledovanie materiálového toku odpadov. Do Informačného systému odpadového hospodárstva budú dáta o materiálovom toku odpadov zasielané, pri ustanovených prílohách, výlučne elektronicky, čím sa zníži administratívna záťaž, ako na strane pôvodcov odpadu, tak aj na strane okresných úradov a odborov starostlivosti o životné prostredie. V súčasnosti musia okresné úrady tieto dáta prepisovať z listinnej podoby do elektronického systému RISO (regionálny informačný systém o odpadoch), čo je nepraktické, zdĺhavé a zvyšuje chybovosť.

2. ZÁKON Č. 94/2024 Z. Z., KTORÝM SA MENÍ A DOPLŇÁ ZÁKON Č. 180/2014 Z. Z. O PODMIENKACH VÝKONU VOLEBNÉHO PRÁVA A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV

Účinnosť: 1. jún 2024

Zákon ustanovuje vytvorenie informačného systému – Register kandidátov a kandidátnych listín vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky, vo voľbách prezidenta Slovenskej republiky, vo voľbách do Európskeho parlamentu, vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov a vo voľbách do orgánov samosprávy obcí. Cieľom je zabezpečiť elektronické spracúvanie údajov z kandidátnych listín doručených zapisovateľom príslušných volebných

komisií prostredníctvom novovytvoreného informačného systému registra kandidátov a kandidátnych listín. Register kandidátov a kandidátnych listín bude slúžiť ako centrálny zdroj pre tlač a distribúciu zoznamov zaregistrovaných kandidátov a hlasovacích lístkov. Zároveň poslúži Štatistickému úradu Slovenskej Republiky na spracovanie volebných výsledkov. Verejnosť bude mať po zaregistrovaní kandidátov prístup k ich údajom priamo na webe Ministerstva vnútra. To uľahčí hľadanie informácií o kandidátoch pre všetky typy volieb na jednom mieste. Zákon zároveň definuje, aké informácie sa verejnosti sprístupňovať nebudú. Patria sem citlivé osobné údaje ako rodné číslo, pohlavie, adresa trvalého pobytu, a taktiež údaje o nezaregistrovaných kandidátoch, či kandidátoch vyčiarknutých z kandidátnej listiny. Osobné údaje sa budú uchovávať po dobu 5 rokov. Doba na uchovanie osobných údajov sa ustanovuje na päť rokov. Postup podľa tohto zákona sa prvýkrát uplatní vo voľbách vyhlásených po 1. júni 2024, nie na voľby, ktoré by sa síce konali po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy, avšak ktoré boli vyhlásené skôr ako 1. júna 2024.

3. ZÁKON Č. 109/2024 Z. Z., KTORÝM SA MENIA A DOPŔŇAJÚ NIEKTORÉ ZÁKONY V SÚVISLOSTI SO ZLEPŠOVANÍM PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA A ZNIŽOVANÍM ADMINSTRATÍVNEJ ZÁŤAŽE

Účinnosť: 1. júl 2024

Pre obce prináša dôležitú zmenu najmä článok IV., ktorý novelizuje zákon o ochrane osobných údajov (č. 18/2018 Z. z.). Podľa novely sa tento zákon nevzťahuje na spracovanie osobných údajov zosnulých osôb. Zároveň sa ruší požiadavka na súhlas so spracovaním osobných údajov od všetkých blízkych osôb zosnulej osoby. Táto úprava je v súlade s nariadením GDPR, nakoľko podľa jeho preambuly (bod 27) sa nariadenie nevzťahuje na osobné údaje zosnulých.

4. ZÁKON Č. 118/2024 Z. Z., KTORÝM SA MENÍ A DOPŔŇA ZÁKON Č. 523/2004 Z. Z. O ROZPOČTOVÝCH PRAVIDLÁCH VEREJNEJ SPRÁVY A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV A KTORÝM SA MENOA A DOPŔŇAJÚ NIEKTORÉ ZÁKONY

Účinnosť: 31. máj 2024 s výnimkami

V čl. I. sa mení a dopĺňa zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ide o zosúladienie aktuálnej národnej právnej úpravy s novými európskymi fiškálnymi pravidlami. Hlavnou zmenou je previazanie existujúceho inštitútu limitu verejných výdavkov na rast „čistých výdavkov“. Vláda alebo na základe splnomocnenia vlády minister financií bude môcť v priebehu roka upraviť limity verejných výdavkov kapitol štátneho rozpočtu pri rešpektovaní limitu verejných výdavkov štátneho rozpočtu ako celku. Celkový limit verejných výdavkov bude možné prekročiť len za podmienok uvedených v nariadení (EÚ), ak bude aktivovaná všeobecná úniková doložka alebo národná úniková doložka.

Rozpočet verejnej správy sa bude zostavovať a realizovať v súlade s národným fiškálno-štrukturálnym plánom. Ministerstvo financií každoročne vypracováva návrh výročnej správy o pokroku pri vykonávaní národného strednodobého fiškálno-štrukturálneho plánu a predkladá ho na schválenie vláde tak, aby bola dodržaná lehota podľa osobitného predpisu – čl. 21 nariadenia (EU) 2024/1263 a po schválení vládou túto správu zverejňuje. Všetky subjekty verejnej správy, ktorých výdavky sú súčasťou rozpočtu verejnej správy a na ktoré sa vzťahuje limit verejných výdavkov, sú povinné zostavovať a upravovať rozpočet v informačnom systéme ministerstva financií. To im umožní dodržiavať limity verejných výdavkov a efektívne realizovať rozpočet.

V čl. III. sa mení a dopĺňa zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ministerstvo financií, najneskôr do 30 dní od schválenia limitu verejných výdavkov Národnou radou Slovenskej republiky, je povinné oznámiť republikovým združeniam obcí a zástupcom vyšších územných celkov limit verejných výdavkov pre obce a vyššie územné celky, ktorý je súčasťou rozpočtu verejnej správy, bez rozpisu na jednotlivé subjekty. Limity verejných výdavkov nie sú záväzné pre prípravu rozpočtov obcí a vyšších územných celkov schvaľovaných ich zastupiteľstvami. Oznámenie celkovej sumy limitu verejných výdavkov zo strany ministerstva financií bude mať pre subjekty územnej samosprávy len informatívny charakter.

5. OZNÁMENIE MINISTERSTVA ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY Č. 119/2024 Z. Z. O VYDANÍ OPATRENIA Z 20. MÁJA 2024 Č. S17143-2024-OL O USTANOVENÍ

VÝŠKY NÁHRADY ZA BOLEŠŤ a VÝŠKY NÁHRADY ZA SŤAŽENIE SPOLOČENSKÉHO UPLATNENIE NA ROK 2024

Účinnosť: 31. máj 2024

Výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2024 ustanovená na 28,60 eura za jeden bod. Opatrenie je uverejnené na webovom sídle Slov-Lex v Registri opatrení (www.slov-lex.sk) a v čiastke č. 14-15/2024 Vestníka Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorý je prístupný v elektronickej podobe na webovom sídle Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky <https://www.health.gov.sk/?vestniky-mz-sr>, a do opatrenia možno nazrieť na Ministerstve zdravotníctva Slovenskej republiky.

B. Právne predpisy, ktoré nemajú vplyv na chod miestnej územnej samosprávy:

6. ZMENA NARIADENIA O ZÁUJME SLOVENSKEJ REPUBLIKY UDELIŤ NÁRODNÉ VÍZUM VYBRANÝM SKUPINÁM ŠTÁTNYCH PRÍSLUŠNÍKOV TRETÍCH KRAJÍN VO VYBRANÝCH ZAMESTNANIACH V OBLASTI PRIEMYSLU

Účinnosť: 9. máj 2024

Toto nariadenie umožňuje udeľovať národné víza občanom tretích krajín, ktorí pracujú v určitých priemyselných profesiách. Cieľom je zmierniť akútny nedostatok pracovnej sily v týchto oblastiach, ktorý je spôsobený odchodom do dôchodku a nedostatkom mladých kvalifikovaných pracovníkov.

Nariadenie rozširuje zoznam schválených profesií o 35, prevažne v spracovateľskom priemysle. Medzi novo pridané profesie patria napríklad agroturistika, biomasa, spracovanie ovocia a zeleniny, mlynárstvo a výroba potravín z mlieka.

Zoznam schválených profesií podľa štatistickej klasifikácie zamestnaní:

- Špecialista v rastlinnej výrobe, agronóm
- Kuchár (okrem šéfkuchára)
- Čašník, servírka
- Údržbár
- Chovateľ hovädzieho dobytku, oviec a kôz

- Chovateľ ošípaných
- Dojič kráv, oviec a kôz
- Chovateľ iných hospodárskych zvierat
- Pracovník v ťažbe dreva, pilčík
- Murár
- Železiar v stavebníctve
- Tesár
- Zvárač kovov
- Nastavovač CNC strojov
- Obrábač kovov
- Stavebný a prevádzkový elektrikár
- Pekár
- Cukrár
- Spracovateľ mlieka
- Výrobca syra a bryndze
- Výrobca ostatných mliečnych výrobkov (okrem syra, bryndze a masla)
- Spracovateľ ovocia a zeleniny
- Spracovateľ obilia (mlynár)
- Nastavovač a operátor drevoobrábacieho stroja
- Upratovačka
- Chyžná

7. NOVELA ZÁKONA Č. 544/2010 Z. Z. O DOTÁCIÁCH V PÔSOBNOSTI MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Účinnosť: 1. máj 2024

Novela zákona prináša zvýšenie maximálnej dotácie pre humanitárnu pomoc jednotlivcom na 1 500 eur.

V prípade živelných pohrôm, katastrof, havárií alebo teroristických útokov, ktoré vyústia do núdzového stavu alebo mimoriadnej situácie, sa táto suma automaticky poskytuje v plnej výške 1 500 eur. Opakované mimoriadne udalosti v priebehu roka neznamenujú nutnosť

opakovaných žiadostí o dotáciu, nakoľko výška 1 500 eur sa v takýchto prípadoch môže kumulovať.

Pri rozsiahlych škodách na majetku v rámci jednej mimoriadnej udalosti sa umožňuje výška dotácie do 3 000 eur, pričom maximálna suma na jednu žiadosť ostáva 1 500 eur. Zároveň sa zavádza trojmesačná lehota na podanie žiadosti o dotáciu na humanitárnu pomoc od vyhlásenia núdzového stavu alebo mimoriadnej situácie.

Novela taktiež zvyšuje maximálnu dotáciu na podporu rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí pre aktivity zamerané na boj proti domácemu násiliu z 20 000 eur na 150 000 eur v danom roku.

Cieľom je posilniť ochranu obetí domáceho a partnerského násillia prostredníctvom bezpečného ubytovania, psychologického a právneho poradenstva, traumaterapie, psychoterapie a podpornej terapie, ako aj špecializovaných pedagogických služieb pre deti, ktoré sú obeťami alebo svedkami násillia.

8. NOVELA ZÁKONA O OCHRANE HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

Účinnosť: 15. máj 2024

Nariadenie o digitálnych trhoch (DMA) dopĺňa presadzovanie hospodárskej súťaže v online prostredí. Bez toho, aby boli dotknuté články 101 a 102 Zmluvy o fungovaní EÚ, sa DMA uplatňuje aj na vnútroštátne pravidlá hospodárskej súťaže týkajúce sa:

- Jednostranného správania podnikov s dominantným postavením na trhu - zahŕňa posudzovanie vplyvu ich správania a umožňuje im argumentovať efektívnosťou a objektívnym odôvodnením, a
- Kontroly fúzií.

Uplatňovanie uvedených pravidiel by však nemalo mať vplyv na povinnosti uložené strážcom prístupu podľa nariadenia DMA a na ich jednotné a účinné uplatňovanie na vnútornom trhu. DMA zároveň definuje tzv. strážcov prístupu, ktorými sú prevádzkovatelia významných online platforiem. Tieto platformy slúžia ako dôležitá brána medzi firmami a spotrebiteľmi a ich dominantné postavenie im umožňuje ovplyvňovať digitálne hospodárstvo. DMA im preto ukladá rôzne povinnosti a zakazuje im určité praktiky.

Nariadenie DMA umožňuje Komisii požiadať úrad o podporu pri ktoromkoľvek zo svojich prieskumov trhu podľa tohto nariadenia. Úrad má na tento účel potrebné kompetencie, aj keď za presadzovanie nariadenia je zodpovedná primárne Komisia. Členské štáty však môžu Komisii navrhnúť preskúmanie dodržiavania DMA, ak existujú dôvody domnievať sa, že:

- Určitá firma by mala byť označená za strážcu prístupu.
- Strážca prístupu porušuje svoje povinnosti.
- Do zoznamu základných platformových služieb by sa mala doplniť nová služba.
- DMA neupravuje praktiky, ktoré ohrozujú súťaž na trhu alebo sú nekalé.

Členské štáty sú povinné Komisii pri takomto návrhu predložiť aj dôkazy.

9. EURÓPSKY AKT O SLOBODE MÉDIÍ

Účinnosť: 7. máj 2024

Európsky akt o slobode médií prináša nový súbor pravidiel na posilnenie plurality a nezávislosti médií v EÚ. Cieľom je uľahčiť fungovanie médií, verejných aj súkromných, naprieč hranicami a v digitálnom prostredí bez zbytočných prekážok.

Akt sa zameriava na:

- Ochranu redakčnej nezávislosti a žurnalistických zdrojov (vrátane zákazu špionážneho softvéru).
- Posilnenie nezávislosti verejnoprávnych médií.
- Zvýšenie transparentnosti vlastníctva médií.
- Ochranu médií pred neoprávneným odstraňovaním obsahu online platformami.
- Zavedenie "práva na prispôsobenie" mediálnej ponuky na rôznych zariadeniach.
- Zabezpečenie transparentnosti štátnej reklamy.
- Posilnenie dohľadu nad koncentraciami v mediálnom sektore.
- Zvýšenie transparentnosti merania sledovanosti.

Verejné orgány tak nesmú vyvíjať nátlak na novinárov a redaktorov, aby prezradili svoje zdroje, napríklad ich zadržaním, ukladaním sankcií, vykonávaním prehliadok alebo inštaláciou invazívneho sledovacieho softvéru do ich elektronických zariadení. Taktiež, aby sa predišlo zneužívaniu verejnoprávnych médií na politické ciele, riaditelia a členovia správnych rád verejnoprávnych médií musia byť vyberaní transparentným a nediskriminačným spôsobom na

dostatočne dlhé funkčné obdobia. Odvolanie z funkcie pred koncom mandátu je možné len vtedy, ak prestanú spĺňať požadované odborné kritériá.

Na podporu a dohľad nad implementáciou aktu sa zriadi nezávislá Európska rada pre mediálne služby. Rada bude pozostávať zo zástupcov národných mediálnych autorít a začne fungovať vo februári 2025. Nahradí Skupinu európskych regulačných orgánov pre audiovizuálne mediálne služby (ERGA).